

Rural Teachers: Meaning from Mainstream Development Discourse on Teachers' Self-Stigma in Rural Areas

ครูบ้านนอก: ความหมายจากวาทกรรมการพัฒนากระแสหลักต่อการตีตราตัวเอง ของครูในท้องถิ่นชนบท

Sakorn Promata

ศกร พรหมทา

Sumate Noklang*

สุเมษฐ์ ทนทกลัง

Khanittha Saleemad

ชนิษฐา สาลีหมัด

Graduate School, Srinakharinwirot University, Thailand

Corresponding author*

e-mail: Sumatenoklang@gmail.com

Received 22-06-2024

Revised 28-08-2024

Accepted 25-09-2024

Doi: 10.69598/artssu.2024.3679.

Keywords: rural teachers, self-stigma, mainstream development discourse, rural areas**คำสำคัญ:** ครูบ้านนอก, การตีตราตัวเอง, วาทกรรมการพัฒนากระแสหลัก, ท้องถิ่นชนบท

Abstract

Objectives: The term "rural teacher" emerges as a product of mainstream development discourse, leading to self-stigmatization among rural educators. This mainstream development discourse, driven by the goal of modernization, generates discursive practices that marginalize teachers working in rural areas, causing them to perceive themselves as socially alienated and embodying "otherness." This research aimed to explore the meaning of "rural teacher" through the lens of self-stigmatization among teachers in rural communities, as a consequence of mainstream development discourse.

Methods: This qualitative research is aligned with a critical paradigm through Michel Foucault's concepts of power, knowledge and discursive practice. This study employed the critical ethnography method to reflect the reality that emerges within the given phenomena. Researchers selected data providers by using purposive sampling criteria, recruiting a total of 10 teachers who had experienced self-stigma as rural teachers and performed teaching duties in rural schools. Data were collected through in-depth interviews using semi-structured interview guides. Data were analyzed using thematic analysis and verified using triangulation techniques.

Results: The research found that "rural teachers" attributed self-stigma to five characteristics, namely 1. teachers residing far from developed urban areas, 2. teachers being heavily involved in community work beyond school work duties, 3. teachers being hesitant to think outside the box with regard to the curriculum framework, 4. teachers lacking modern media and technology, and 5. teachers facing student learning readiness issues. These characteristics arise from the production of mainstream development discourse, which emphasizes modernization, globalization and centralization, leading to the self-stigma of teachers who perform teaching duties in rural schools.

Application of this study: These research findings may lead to a review and consideration of guidelines for policy-making by the agencies responsible for the development of teaching professions across all areas. This is aimed at reducing disparities in teaching practices among teachers.

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์: "ครูบ้านนอก" เป็นผลจากวาทกรรมการพัฒนากระแสหลักที่ทำให้ครูบ้านนอกเกิดการตีตราตัวเอง ซึ่งวาทกรรมการพัฒนากระแสหลักที่มุ่งสู่ความทันสมัยจึงทำให้เกิดภาคปฏิบัติทางวาทกรรมต่อครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนอยู่ในท้องถิ่นชนบท ซึ่งตีตราตัวเองว่าแปลกแยกจากสังคมในลักษณะเป็นอื่น การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความหมาย "ครูบ้านนอก" จากการตีตราตัวเองของครูในท้องถิ่นชนบทที่เป็นผลผลิตจากวาทกรรมการพัฒนากระแสหลัก

วิธีการศึกษา: การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพในกระบวนทัศน์เชิงวิพากษ์ ภายใต้แนวคิดของมิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault) เรื่องความรู้ อำนาจ ความรู้ และภาคปฏิบัติทางวาทกรรม โดยใช้วิธีวิจัยชาติพันธุ์วรรณาเชิงวิพากษ์ เพื่อสะท้อนให้เห็นภาพของความจริงที่เกิดขึ้นในปรากฏการณ์ดังกล่าว ผู้วิจัยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลด้วยการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 10 คน ซึ่งเป็นครูที่รู้สึกและมีประสบการณ์การถูกตีตราว่าเป็นครูบ้านนอกและปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนท้องถิ่นชนบท รวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก จากแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์แก่นสาระ ตรวจสอบข้อมูลด้วยเทคนิคสามเส้า

ผลการศึกษา: "ครูบ้านนอก" ได้ให้ความหมายของการตีตราตัวเองไว้ 5 ความหมาย ดังนี้ 1. ครูที่อยู่ห่างไกลจากตัวเมืองที่เจริญ 2. ครูที่ต้องทำงานชุมชนมากกว่างานโรงเรียน 3. ครูที่ไม่กล้าคิดนอกกรอบจากหลักสูตรแกนกลาง 4. ครูที่ขาดสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย และ 5. ครูที่ต้องเจอความไม่พร้อมด้านการเรียนของนักเรียน จากความหมายที่เกิดขึ้นนี้เป็นผลมาจากวาทกรรมการพัฒนากระแสหลักคือ การทำทันสมัย โลกภิวัตน์ และการรวมศูนย์อำนาจ ทำให้เกิดการตีตราตัวเองของครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในท้องถิ่นชนบท

การประยุกต์ใช้: ผลการวิจัยนี้อาจนำไปสู่การทบทวนและพิจารณาแนวทางในการกำหนดนโยบายของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการพัฒนาวิชาชีพครูในทุกพื้นที่ เพื่อลดปัญหาความเหลื่อมล้ำในการทำการเรียนการสอนของครู

บทนำ

“ครูบ้านนอก” เป็นผลจากวาทกรรมการพัฒนากระแสหลัก (mainstream development discourse) ที่ทำให้ครูบ้านนอกเกิดการตีตราตัวเอง ซึ่งวาทกรรมการพัฒนากระแสหลักที่มุ่งสู่ความทันสมัย (modernization) จึงทำให้เกิดภาคปฏิบัติทางวาทกรรม (discursive practice) ต่อครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนอยู่ในท้องถิ่นชนบท ซึ่งตีตราตัวเองว่าแปลกแยกจากสังคมในลักษณะเป็นอื่น (the otherness) (Amadi, 2022; Gautam, 2024; Culea, 2014 as cited in Liengsuk, 2021) อาทิ การเป็นครูที่อยู่พื้นที่ที่ห่างไกลเมือง ทำให้มองเห็นภาพว่าตนเองอยู่ในบริบทยังไม่เจริญแบบเมือง การพัฒนายังเข้าไม่ถึง จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่าพื้นที่ท้องถิ่นชนบทเป็นการให้ความหมายในลักษณะของสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์และทางธรรมชาติที่มีความเป็นขอบเขตเฉพาะพื้นที่นั้น ๆ และยังมีความหมายที่กำหนดขอบเขตของพื้นที่ระดับย่อยตามเขตการปกครอง เมื่อเกิดการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจที่กระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมและวัฒนธรรมอย่างรวดเร็ว คำว่า “บ้านนอก” จึงถูกมองว่าเป็นพื้นที่ห่างไกลเมืองหรือห่างไกลจากการพัฒนา คนที่อยู่ในท้องถิ่นชนบทจึงถูกมองว่าไม่ทันสมัย มีความล้าหลัง ไม่มีการพัฒนาและขาดการศึกษา เกิดเป็นมายาคติที่ฝังตรึงว่ามีลักษณะ “โง่ เจ็บ จน” (Suwan, 2006; Royal Institute, 2013; Sattayanurak, 2013; Sresunt, 2020; Dechawatsinsirind & Noklang, 2023) จากความหมายข้างต้นบุคคลที่อยู่พื้นที่ท้องถิ่นชนบทถูกการตีตรา (stigma) จากสังคมทำให้กลายเป็นบุคคลที่รู้สึกมีมลทิน มีความแตกต่างจากบุคคลในเมืองว่าล้าหลัง เนื่องจากการตีดรานั้นเป็นความเชื่อที่มาจากหน่วยงาน แนวนโยบายต่าง ๆ ที่มีมาอย่างยาวนานในสังคม (Thaveesri, 2019) จึงนำไปสู่การตีตราตัวเอง (self-stigma) ของบุคคลนั้นว่าตนเองเป็นคนที่ไม่มีเท่าคนในเมือง เกิดการแยกตัวออกจากสังคม ส่งผลให้เกิดความหมายในทิศทางที่เป็นลบต่อตนเอง (Corrigan & Watson, 2002 as cited in Zay Hta et al., 2023) ด้วยเหตุนี้ครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนอยู่ในท้องถิ่นชนบทจึงมองตนเองว่าเป็น “ครูบ้านนอก” จนทำให้ “ครูบ้านนอก” เป็นวาทกรรมที่บ่งบอกถึงครูในท้องถิ่นชนบทว่าล้าหลังหรือด้อยพัฒนากว่าครูที่อยู่ในเมือง ซึ่งการผลิตซ้ำ (reproduction) ของคำนี้ได้สะท้อนถึงความไม่เท่าเทียมทางสังคมและวาทกรรมที่เน้นความสำคัญของความทันสมัย ความสะดวกสบายตามค่านิยมจากวาทกรรมการพัฒนากระแสหลัก

วาทกรรม (discourse) ตามแนวคิดของ Foucault (1970) มองว่าเป็นอำนาจ ที่เป็นระบบของการสร้างกฎเกณฑ์ เงื่อนไข เอกลักษณ์ ความหมายให้กับสิ่งต่าง ๆ ภายในสังคมจนเกิดเป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งวาทกรรมเป็นมากกว่าภาษา ทำให้กลายเป็นความรู้ ความจริงที่ทำให้การพัฒนากระแสหลักกลายเป็นเรื่องปกติ และวาทกรรมยังเป็นการสถาปนาหรือสร้างชุดความจริงขึ้นมา โดยใช้ความรู้เข้ามาสนับสนุนคำอธิบาย เพื่อความน่าเชื่อถือ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างอำนาจครอบงำให้คนทั่วไปเชื่อและปฏิบัติตามได้ (Khongsanthia, 2017) โดย Foucault (1972) เน้นย้ำว่าวาทกรรมถูกสร้างขึ้นจากอำนาจ/ความรู้ ซึ่งวาทกรรมดังกล่าวส่งผลให้เกิดการพัฒนากระแสหลักมีแนวคิดการพัฒนาแบบตะวันตกที่มุ่งสู่ความทันสมัย เรียกว่า “การทำให้เกิดความทันสมัย” ที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม เน้นการแข่งขัน การใช้องค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากขึ้น ทำให้การพัฒนากลายเป็นความรู้ความจริงในรูปแบบของวิชาการต่าง ๆ ที่ทำให้ดูน่าเลื่อมใส ศรัทธา และคุณธรรมสูง ทั้งยังมีการจัดระเบียบให้การพัฒนาเป็นเรื่องปกติ โดยการสร้างสถาบัน องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาขึ้นมาพร้อมกับผู้เชี่ยวชาญในเรื่องของการพัฒนา (Charoensin-o-lam, 2017) ผลของการกำหนดนิยามและแนวทางการพัฒนาดังกล่าว ทำให้เกิดการสร้างคู่ตรงข้าม (binary opposition) อาทิ พัฒนากับด้อยพัฒนา เมืองกับชนบท ในการวิจัยครั้งนี้ถูกมองว่าฝ่ายที่พัฒนาน้อยกว่าต้องมีการพัฒนาตามแบบการพัฒนากระแสหลัก (Ek-lem, 2021) โดยมีแนวคิดโลกาภิวัตน์ส่งผ่านแนวคิดการพัฒนาไปสู่ความทันสมัยไปทั่วโลก ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนและการเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศที่หลากหลาย (Steger, 2003 as cited in Puanghut, 2016) นอกจากนี้การพัฒนามุ่งสู่ความทันสมัยยังส่งผลให้เกิดแนวคิดการรวมศูนย์อำนาจ คือ การรวมตัวกันของอำนาจ การจัดการและการตัดสินใจที่ด้านบนของลำดับชั้นขององค์กร เพื่อวัตถุประสงค์ในการประสานงานทรัพยากรทางการเงิน ทรัพยากรบุคคล และธุรกิจอื่น ๆ ในองค์กรแบบรวมศูนย์ (Billilies, 2016; Luangprapat, 2020)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาความหมายของ “ครูบ้านนอก” ที่ตีตราตัวเองซึ่งเป็นผลมาจากวาทกรรมการพัฒนากระแสหลัก ทำให้เกิดแนวทางและส่งผลต่อการปฏิบัติตนของครูที่สอนในท้องถิ่นชนบทและผลจากการศึกษาสามารถนำไปเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปรับปรุงและพัฒนาให้เกิดความเสมอภาคและความเท่าเทียมของวิชาชีพครูอย่างแท้จริงได้ต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

เพื่อศึกษาความหมาย “ครูบ้านนอก” จากการตีตราตัวเองของครูในท้องถิ่นชนบทที่เป็นผลผลิตจากวาทกรรมการพัฒนากระแสหลัก

วิธีการศึกษา

งานวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (qualitative research) ในฐานคิดกระบวนทัศน์เชิงวิพากษ์ (critical paradigm) เพื่อวิพากษ์วาทกรรม ซึ่งจะช่วยให้มองเห็นความรู้ กระบวนการ ขั้นตอนในการสร้างความหมาย เอกลักษณะให้กับสิ่งที่อยู่ในสังคม ในรูปแบบของวาทกรรม (Foucault, 1970) โดยผู้วิจัยจะศึกษาเชิงบริบทนั้น ๆ ก่อน เพื่อให้เข้าใจถึงสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม ความคิดของกลุ่มครูในท้องถิ่นชนบทที่สามารถนำไปสู่การสร้างความหมายการตีตราตัวเองของครูในท้องถิ่นชนบท เป็นการศึกษา กระบวนการ ความคิดของครูที่ถูกกระทำผ่านชุดความรู้เกิดเป็นภาคปฏิบัติทางวาทกรรม โดยใช้วิธีวิจัยชาติพันธุ์วรรณาเชิงวิพากษ์ (critical ethnography) เพื่อสะท้อนให้เห็นภาพของความจริงที่เกิดขึ้นในบริบทดังกล่าว โดยมองผ่านแนวคิดอำนาจของ Foucault (1970) ที่มองว่าอำนาจ/ความรู้ที่มากำกับการใช้ชีวิตของผู้คน ภายใต้กฎเกณฑ์ สถาบัน ผู้เชี่ยวชาญที่ถ่ายทอดสู่สังคม เกิดเป็นแนวปฏิบัติโดยทั่วไป ทำให้ผู้ให้ข้อมูลประพจน์และปฏิบัติตามวาทกรรมการพัฒนากระแสหลักที่มุ่งสู่ความทันสมัย รวมถึงเผยให้เห็นอำนาจของความรู้ที่เกิดจากวาทกรรมการพัฒนากระแสหลักที่ทำให้ครูในท้องถิ่นชนบทเกิดการตีตราตัวเองตามแนวคิดของ Goffman (1963) และรู้สึกว่าเป็นครูบ้านนอก ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูล (key informant) ใช้การเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) เพื่อให้ได้ตัวอย่างที่สามารถให้ข้อมูลที่ดีและเหมาะสมกับประเด็นที่ทำการวิจัย เป็นการได้ข้อมูลเชิงลึกที่ให้ความเข้าใจปรากฏการณ์ที่ศึกษาแบบเป็นองค์รวมจากตัวอย่างที่เลือกมาอย่างพิถีพิถัน (Phothisita, 2021) และใช้วิธีการเลือกผู้รักษาประตู (gate keeper) คือผู้ที่เปิดประตูข่าวสารที่คอยกลั่นกรองข่าวสารผ่านไปยังผู้รับสาร (Andoh-Arthur, 2019) ผสมผสานกับผู้ให้ข้อมูลแบบลูกโซ่ (snowball sampling) เพื่อเชื่อมต่อไปยังผู้ให้ข้อมูลท่านอื่น ซึ่งเป็นการลดความลำเอียงในการเลือกผู้ให้ข้อมูลตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ ซึ่งผู้วิจัยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล คือ ครูที่มีความรู้สึกและมีประสบการณ์การตีตราตัวเองว่าเป็นครูบ้านนอก มีประสบการณ์สอนในโรงเรียนที่อยู่ในท้องถิ่นชนบทในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึงโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลตัวเมืองหรืออยู่นอกพื้นที่เขตเมือง ซึ่งอยู่ในหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ ของจังหวัดต่าง ๆ ในประเทศไทย โดยเลือกผู้ให้ข้อมูลจำนวน 10 คน ซึ่งจะสามารถให้ข้อมูลได้ลุ่มลึก (information-rich cases) สามารถสะท้อนความเป็นจริงและให้ข้อมูลที่ดีที่สุดในมากกว่าความคิดเห็นจากคนส่วนใหญ่หรือความคิดเห็นโดยเฉลี่ย (Shaheen et al., 2019)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยสร้างจากการศึกษาเอกสาร บทความ งานวิจัย และศึกษาบริบทเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูล ทำให้ได้กรอบข้อมูลเกี่ยวกับการตีตราตัวเองของครูที่ปฏิบัติการสอนในท้องถิ่นชนบทท่ามกลางแนวคิดของวาทกรรมการพัฒนากระแสหลักในสังคม นำไปสู่การสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูล

เครื่องมือสำคัญของการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นรูปแบบสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ ซึ่งถือว่าเป็นการสร้างเรื่องราวข้อมูลและความหมายร่วมกันระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้ถูกสัมภาษณ์ เรื่องราวและความหมายนั้นก็มีอยู่แล้ว แต่ในการสัมภาษณ์จะถูกสร้างขึ้นใหม่ และถูกถ่ายทอดระหว่างการสัมภาษณ์นั้นแนวทางการสัมภาษณ์เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Pinthapataya, 2021; Osborne & Grant-Smith, 2021)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจะใช้เครื่องมือวิจัยที่ได้สร้างไว้มาใช้ด้วยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เคร่งครัดปราศจากอคติ และมีความไวต่อทฤษฎี จะทำให้ได้ข้อมูลที่มีความแม่นยำ รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เอกสาร แนวคิดทฤษฎี วรรณกรรมจากเอกสาร

และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก ทำให้ได้ข้อมูลที่มีความลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น โดยในการเก็บข้อมูลการวิจัย (Phothisita, 2021) ได้ใช้แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกเอกสาร ประกอบกับการติดต่อสัมภาษณ์ในช่วงเวลาที่ผู้ให้ข้อมูลมีความสะดวกในการสัมภาษณ์และให้ข้อมูล สร้างความสัมพันธ์อันดีและใกล้ชิดเพื่อสร้างความคุ้นเคยและเกิดความไว้วางใจจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จะส่งผลต่อการเข้าถึงข้อมูลและคุณภาพของข้อมูล โดยมีการบันทึกในรูปแบบของการจดบันทึก การบันทึกเสียง โดยจะขออนุญาตจากผู้ให้ข้อมูลทุกครั้งในการเก็บข้อมูล จากนั้นจึงจะนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์แก่นสาระ และขอการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์*

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและการหาคุณภาพของข้อมูล

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์แก่นสาระ (thematic analysis) ตามแนวทางของ Braun & Clarke (2006) ประกอบไปด้วยการทำความเข้าใจกับข้อมูล การทำให้เกิดข้อมูลเบื้องต้น การค้นหาแก่นสาระ การตรวจสอบซ้ำแก่นสาระ การระบุและตั้งชื่อแก่นสาระ และการจัดทำรายงาน เพื่อให้ได้ประเด็นเป็นหมวดหมู่ที่ถูกต้อง ชัดเจนและครอบคลุม

การทำให้เกิดความน่าเชื่อถือของการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การตรวจสอบข้อมูลโดยเทคนิคสามเส้า (triangulation) ซึ่งเป็นวิธีที่สำคัญในการยืนยันข้อมูลในงานวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อช่วยให้นักวิจัยอธิบายปรากฏการณ์หรือพฤติกรรมที่ซับซ้อนได้กระจ่างชัด และมีความเที่ยงตรงยิ่งขึ้น (Cohen & Manion, 1994) โดยใช้การตรวจสอบโดยวิธีวิจัยที่หลากหลาย (methodological triangulation) ซึ่งได้มาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต การวิเคราะห์เอกสาร ทำให้เกิดความเที่ยงตรงเชิงบรรยาย (Denzin, 2006) นอกจากนี้ยังมีเทคนิคในการควบคุมคุณภาพในงานวิจัยในเรื่องของการยกคำพูดโดยตรง (direct quote) ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ทำให้เกิดความเที่ยงตรงเชิงตีความ (Traimongkolkul & Chatraphorn, 2012)

ผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า วาทกรรมการพัฒนากระแสหลักที่มุ่งเน้นการพัฒนาสังคมที่ทำให้เกิดความทันสมัย ส่งผลให้ความเจริญ ความพร้อมทางด้านทรัพยากรทางการศึกษาถูกรวมไว้ที่ศูนย์กลางหรือตามเมืองใหญ่ แล้วจึงค่อย ๆ กระจายไปตามพื้นที่ต่าง ๆ เกิดเป็นเกณฑ์ของความสำเร็จเพื่อการพัฒนาของครู โดยมุ่งเน้นไปที่เรื่องของอุดมการณ์ความเป็นครู พื้นที่ที่สอนของครู วิธีการสอนที่ต้องมีความทันสมัยโดยการใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการสอนอย่างเด่นชัด ผลการแข่งขันทักษะกิจกรรมของนักเรียนและผลการทดสอบระดับชาติ ถึงแม้ว่าจะมีครูที่มีความมุ่งมั่นในการเป็นครูที่สามารถดำรงตนในบริบทท้องถิ่นชนบทได้เป็นอย่างดี ทั้งการประพฤติและการปฏิบัติของตนเอง ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน การใช้ชีวิตในบริบทท้องถิ่นชนบทสะท้อนให้เห็นความรู้ความสามารถของครู ทั้งในแง่ของอุดมการณ์ความเป็นครู ทักษะ เนื้อหา สื่อการสอน การวัดประเมินผลที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี แต่ครูกลุ่มนี้รู้สึกว่าคุณภาพอยู่ในพื้นที่ไม่พัฒนา ไม่มีความเจริญเท่าเมืองใหญ่ ไม่พัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองและเรียกว่าตัวเองว่าเป็นครูบ้านนอกอีกด้วย ซึ่งผลจากการวิจัยนี้เป็นเพียงแนวคิดของผู้ที่มีประสบการณ์และความรู้สึกจากครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนท้องถิ่นชนบทและประสบการณ์ความรู้สึกเกี่ยวกับการตีตราตัวเองว่าเป็น “ครูบ้านนอก”

จากการวิเคราะห์ความหมายการตีตราตัวเองว่าเป็น “ครูบ้านนอก” ของครูที่ปฏิบัติการสอนในท้องถิ่นชนบทที่เป็นผลผลิตมาจากวาทกรรมการพัฒนากระแสหลัก ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อค้นพบ 5 ประเด็น ดังนี้

1. ครูที่อยู่ห่างไกลจากตัวเมืองที่เจริญ

ความทันสมัยทำให้สังคมมองว่าพื้นที่เมือง เป็นพื้นที่ที่มีความเจริญ มีความสะดวกสบายในการใช้ชีวิต เช่น ระบบคมนาคม ระบบโทรคมนาคม เป็นต้น ทำให้ครูที่อยู่ในพื้นที่ท้องถิ่นชนบทรู้สึกว่าคุณภาพอยู่ในพื้นที่ที่ห่างไกลเมืองที่เจริญ ซึ่งดูได้จากการคมนาคมไม่สะดวก สัญญาณอินเทอร์เน็ตหรือระบบสาธารณูปโภคยังไม่ค่อยดี เกิดความไม่สะดวกสบายเหมือนโรงเรียนในเมือง ทั้งยังมีข้อมูลทางเศรษฐกิจ สังคม นำเสนอโรงเรียนที่มีความเจริญแบบเมือง ที่สะดวกสบายในเรื่องของการคมนาคม ระบบการสื่อสาร ฯลฯ ทำ

* งานวิจัยนี้ได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒรหัสโครงการวิจัย SWUEC-672022

ให้ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนท้องถิ่นชนบทรู้สึกถึงความไม่เจริญและการไม่พัฒนาในพื้นที่ โรงเรียนที่ตนเองสอนอยู่ นอกจากนี้ครูกลุ่มนี้ยังต้องเรียนรู้และสามารถที่จะปฏิบัติการสอนตามที่ได้รับมอบหมายจากนโยบายและคำสั่งจากหน่วยงานที่รับผิดชอบที่มาจากส่วนกลาง ทำให้ครูต้องปฏิบัติตามและทำความเข้าใจในพื้นที่ที่ได้รับมอบหมายให้ไปสอนส่งผลให้รู้สึกว่าตนเองต้องยอมรับกับสภาพที่ตนเองทำการสอนในพื้นที่ที่ตัวเองต้องเข้าไปเป็นครูไปโดยปริยาย

ดังตัวอย่างเรื่องราวของครู A ภูมิลำเนาเดิมอยู่ในตัวอำเภอหนึ่งทางภาคอีสานที่มีความใฝ่ฝันว่าอยากจะเป็นครูตั้งแต่เด็ก จึงมีความมุ่งมั่นที่จะเรียนทางด้านครูและสอบรับราชการครู โดยทำการสอนมาเป็นระยะเวลา 10 ปี ซึ่งโรงเรียนที่ครู A ต้องไปปฏิบัติหน้าที่ทำการสอนอยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ 80 กิโลเมตร ครู A มองว่าเป็นโรงเรียนที่ห่างไกลความเจริญ การคมนาคมไม่สะดวก แต่ครู A ได้ยึดมั่นด้วยอุดมการณ์ของความเป็นครูของตนเองที่กล่าวว่า “เราเป็นครู จะอยู่ที่ไหนก็ต้องสอนให้ได้ ถึงจะไปไหนมาไหนไม่สะดวก แต่ก็ต้องหาวิธีการแก้ไขและอยู่ให้ได้ ถ้าไม่มีรถส่วนตัวก็จะอยู่ลำบาก บางที่ต้องไปอบรม ไปซื้อของ เราก็ต้องกู้เงินมาซื้อรถ” และด้วยความรักที่จะเป็นครู ชอบสอนและมีความสุขเวลาได้อยู่กับนักเรียนและมีความต้องการที่จะถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียน “ไม่ว่าจะให้ไปอยู่ที่ไหนก็ได้หมด เพราะเรารักที่จะเป็นครู และอยากสอนนักเรียน เราเลือกโรงเรียนและนักเรียนไม่ได้หรอกนะ” ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ครู A ต้องใช้ความอดทนต่อความรู้สึกไม่พร้อมทั้งในเรื่องของสภาพแวดล้อมของโรงเรียน อาคารสถานที่ อุปกรณ์การเรียนการสอน การคมนาคมที่ไม่สะดวกสบายให้ได้ เช่นเดียวกับครู B ที่ทำการสอนในโรงเรียนในตำบลเล็ก ๆ แห่งหนึ่งมาเป็นระยะเวลากว่า 25 ปี ที่ต้องเจอกับสภาพความรู้สึกไม่เจริญของพื้นที่ที่ตนเองทำการสอนมาโดยตลอด แต่ด้วยความที่เป็นคนในพื้นที่จึงต้องอดทนอยู่ได้ในสภาพที่ไม่สะดวกสบาย ครู B ได้กล่าวไว้ว่า “ไม่ใช่โรงเรียนในเมืองใหญ่ พื้นที่ของโรงเรียนไม่มีความเจริญ ทันสมัย สัญญาณเน็ตเข้าไม่ถึงนะ ต้องหาซื้อตัวเชื่อมต่อไม่ก็วิธีการอีกที ใช้เงินตัวเองนี้แหละหรือบางที่บ้านพักครูก็เก่า อยู่ไม่ได้นะ ต้องลงทุนซ่อมแซมเอง จ่ายเอง”

จากประสบการณ์ตัวอย่างของครู A และครู B จะเห็นได้ว่าครูที่ตราตัวเองว่าเป็นครูบ้านนอก รู้สึกต้องแก้ปัญหาอยู่เสมอกับการที่ตนเองอยู่ในพื้นที่ที่ห่างไกลเมืองที่เจริญ ซึ่งบางครั้งต้องออกค่าใช้จ่ายเองหรืออาจจะต้องมีการกู้เงินจากสถาบันทางการเงินมาใช้จ่าย เนื่องจากเงินเดือนครูที่ไม่เพียงพอ นำมาใช้จ่ายในส่วนที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตในพื้นที่นั้น เช่น การซ่อมแซมบ้านพักครู การชำระหนี้ส่วนตัวในการเดินทาง การซื้ออุปกรณ์เชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นต้น เพื่อความสะดวกในการใช้ชีวิตที่เพิ่มขึ้น

2. ครูที่ต้องทำงานชุมชนมากกว่างานโรงเรียน

สังคมทันสมัยทำให้ครูกลายเป็นผู้มีการศึกษาและมีความรู้ความสามารถ ซึ่งในท้องถิ่นชนบทไม่ได้มองแบ่งส่วนระหว่างโรงเรียนกับชุมชน แต่มองว่าโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ครูกลุ่มนี้จึงถูกคาดหวังว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการพัฒนานักเรียน รวมถึงบริบทในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ทำให้ครูในพื้นที่ต้องทำงานอื่น ๆ นอกจากงานสอนด้วย อีกทั้งบุคคลในชุมชนต่างให้ความเคารพ ศรัทธาว่าคนที่ประกอบวิชาชีพครูเป็นคนเก่ง มีความรู้ในเรื่องของระบบระเบียบกฎหมายเกณฑ์ต่าง ๆ จึงมักจะได้ช่วยเหลืองานสังคม เช่น การเตรียมพิธีการ การจัดสถานที่ การต้อนรับ เป็นต้น ตลอดจนการปฏิบัติงานของครูทั้งภายในและนอกสถานศึกษา ได้รับเผยแพร่ผ่านช่องทางต่าง ๆ ทำให้ครูทุกคนต้องปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน ไม่ว่าจะอยู่ที่โรงเรียนในพื้นที่ไหนก็ตาม ครูต้องพร้อมปฏิบัติหน้าที่ทั้งการสอนและงานอื่น ๆ ซึ่งครูก็รับรู้ข้อปฏิบัตินี้เช่นกัน แต่ด้วยความไม่สะดวกด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านพื้นที่ห่างไกล จึงทำให้ครูกลุ่มนี้ถูกคาดหวังให้เป็นผู้อำนวยการความสะดวกและเป็นที่พักพิงหรือศูนย์รวมจิตใจในการทำงานของคนในโรงเรียนและชุมชน ทั้งนี้ เนื่องมาจากครูมีมาตรฐานวิชาชีพและการยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพครูตามที่คุรุสภากำหนด ทำให้ครูต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นต้นแบบที่ดี มีการช่วยเหลืองานในโรงเรียนและชุมชน ทั้งยังต้องทำงานอื่น ๆ ตามที่กระทรวง เขต สถาบันได้กำหนดมา เช่น งานทะเบียนวัดผล งานอนามัย งานการเงิน งานพัสดุ เป็นต้น

ดังจะเห็นจากประสบการณ์ตัวอย่างของครู C ที่ได้ทำการสอนในโรงเรียนในท้องถิ่นชนบทที่อยู่ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 50 กิโลเมตร และโรงเรียนตั้งอยู่ภายในชุมชนเล็ก ๆ ครู C ต้องช่วยเหลืองานของโรงเรียนและชุมชนที่มีมาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ต้องสละเวลาจากการสอนไปช่วยเหลืองานอื่น ๆ เช่น งานบุญผ้าป่า งานประเพณีในชุมชน งานวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เป็นต้น ครู C ได้กล่าวไว้ว่า “เราก็ต้องช่วยเหลืองานโรงเรียนด้วย ไม่ได้สอนอย่างเดียวนะ และงานบุญงานประเพณีในชุมชน ครูเราก็ได้ไปช่วยงานตลอด บางทีก็ต้องเอาเวลาวางมาทำเอกสารไปงานเพิ่มเติมให้นักเรียนนะ ไม่งั้นสอนไม่ทันแน่ ๆ ”

ทั้งนี้ ครู D และครู C ได้ให้ข้อมูลว่าตนเองได้ทำการสอนในโรงเรียนที่มีครูจำนวนน้อย ทำให้ครูทุกคนต้องรับผิดชอบงานพิเศษอื่น ๆ ภายในโรงเรียนนอกเหนือจากการสอน “งานที่ทำก็มีไปทำงานฝ่ายวิชาการ ทำเอกสารการเงิน บางคนก็อยู่ฝ่ายอื่น ๆ ของโรงเรียน” ครู D ยังได้รับการยอมรับจากผู้คนในชุมชนให้เข้าไปมีบทบาทในการช่วยงาน เช่น การเตรียมสถานที่ การเป็นฝ่ายพิธีการ การทำในส่วนของการต้อนรับ เป็นต้น “ครูเราได้รับการยอมรับในชุมชน จะได้ไปช่วยงานบุญ งานกุศลบ่อย ๆ และก็จะมีหน้าที่ต้อนรับ ช่วยจัดพิธีการต่าง ๆ ในงานด้วย ซึ่งบางทีเราก็ต้องสอนนักเรียนก่อนไปช่วยเหลืองานอื่น ๆ ก็มีถูกครูบางคนก็มองเราแปลกด้วยนะ มีว่าเราบ้างว่าไม่เสียสละอะไรแบบนี้”

จากตัวอย่างผลการวิจัยของครู C และครู D สามารถสรุปได้ว่า ครูกลุ่มนี้ถูกกำหนดแนวทางและระเบียบการทำงานมาจากหน่วยงานกลางและสถาบันทางวิชาชีพครู ทำให้ต้องช่วยเหลืองานพิเศษของโรงเรียนและงานภายในชุมชนในทุกงาน ซึ่งทำให้ครูจัดการสอนในชั้นเรียนได้ไม่เต็มที่ แต่ครูได้มีการเสียสละเวลาส่วนตัวในการเตรียมเอกสารการสอนงานสรุปให้นักเรียนเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการสอนชดเชยให้ครบหัวข้อตามหลักสูตรกำหนดไว้ โดยมีการสอนเสริมช่วงพักกลางวันหรือเลิกเรียน หรือบางครั้งครูต้องมาสอนนักเรียนก่อนที่จะไปช่วยเตรียมงาน ทำให้ถูกมองจากครูในโรงเรียนว่า ไม่มีความเสียสละมาช่วยงานส่วนรวมและเกิดความไม่เข้าใจกันกับครูที่โรงเรียนบ้างในบางครั้งก็ตาม

3. ครูที่ไม่กล้าคิดนอกกรอบจากหลักสูตรแกนกลาง

การจัดการเรียนการสอนของครูกลุ่มนี้ได้ยึดแนวทางการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาของตนเองจากการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มาจากส่วนกลางซึ่งได้รับการรับรองจากกระทรวงทำให้เกิดความน่าเชื่อถือ เพราะมีผู้ทรงคุณวุฒินักวิชาการร่วมจัดทำเพื่อให้ครูนำมาใช้สอนเป็นแนวทางเดียวกัน ซึ่งครูมีการใช้หลักสูตร หนังสือที่มาจากส่วนกลาง เนื่องจากมีแบบแผนที่ชัดเจน การสอนควรตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนดจากแบบแผนโดยข้อมูลสารสนเทศทางด้านหลักสูตร หนังสือแบบเรียนที่ได้รับมาจากกระทรวงหรือส่วนกลางที่ได้รับการรับรองมีความสะดวกและรวดเร็วในการใช้งาน และไม่มีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม ทำให้ครูให้ความสนใจที่จะใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับมาโดยตรงจากหน่วยงานหรือสถาบันจากส่วนกลางเท่านั้น ถึงแม้จะมีข้อมูลสารสนเทศจำนวนมาก แต่ด้วยความไม่สะดวกต่าง ๆ จึงทำให้ครูไม่สามารถสืบค้นหรือเชื่อมโยงสารสนเทศจากแหล่งอื่น ๆ เพิ่มเติมที่จะนำมาใช้ในการสอน เช่น หนังสือ คู่มือ ใบกิจกรรม ใบงานที่น่าสนใจ และส่งผลให้ครูไม่ได้มีโอกาสเห็นตัวอย่างของการสอนที่หลากหลายของครูท่านอื่นจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งนี้ครูกลุ่มนี้ก็ยอมรับการตีตราตัวเองว่าไม่มีความกล้าที่จะออกแบบการสอนนอกเหนือจากสิ่งที่หลักสูตรและหนังสือกำหนดมาให้

จากการสอนของครู Y ที่มีประสบการณ์สอนอยู่ในโรงเรียนท้องถิ่นชนบทมา 13 ปี โดยครู Y ได้รับผิดชอบสอนหลายวิชาหลายระดับและกลุ่มนักเรียนที่สอนค่อนข้างหลากหลาย จึงชอบสอนตามหนังสือที่มาจากส่วนกลาง เพราะมองว่าครอบคลุมครบถ้วนและชัดเจน “เน้นสอนตามหนังสือที่มาจากส่วนกลาง เพราะมองว่าดีอยู่แล้ว เช่น เนื้อหา รูปภาพ กิจกรรม มันก็ทำให้เราสอนได้ง่ายขึ้นนะ และเราก็ไม่ได้มีระบบเครือข่ายที่สะดวกจะไปสรรหาข้อมูลอื่น ๆ มาสอนเพิ่มเติม” ประกอบกับครู Y ไม่ได้มีเวลาที่จะวางแผนหรือออกแบบการสอนมากนัก จึงเน้นการสอนแบบบรรยายเพื่อให้การสอนเป็นไปได้อย่างราบรื่นและรวดเร็ว ทั้งยังมีการเข้ารับการอบรมพัฒนาการสอนของตนเองบ้างตามสมควร “พอจะสอน ก็ต้องบรรยายให้นักเรียนเข้าใจ และช่วยกันสรุป ไม่งั้นจะสอนไม่ทัน เด็กเล็กเค้าไม่รู้เรื่อง และจะสอนไม่ครบตัวชีวิตตามหลักสูตรแกนกลาง หรือถ้ามีการอบรมมาจากเขตหรือสถาบันต่าง ๆ ก็พยายามจะไปให้ได้นะ มันจะได้เห็นวิธีการแปลกใหม่มาสอนบ้าง แต่ก็ต้องออกค่าใช้จ่ายส่วนตัวเพิ่มตลอด”

ครู Z ได้ทำการสอนในโรงเรียนแห่งหนึ่งที่อยู่ในพื้นที่ท้องถิ่นชนบท โดยใช้หนังสือเรียนและศึกษาจากหลักสูตรที่สถาบันจากส่วนกลางได้กำหนดมาให้ “เพราะหลักสูตรและหนังสือก็ค่อนข้างชัดเจน เราก็สอนไปตามที่กำหนดไว้ได้เลย มันน่าเชื่อถือ เพราะมันมาจากกระทรวงโดยตรง และก็ใช้กันทั่วประเทศ มันเข้าถึงง่ายที่สุดละ” ซึ่งครู Z จะเน้นการสอนแบบบรรยายตามเนื้อหาที่มีในหนังสือเรียน “ชอบบรรยายมากกว่าปฏิบัติ เพราะกลัวสอนไม่ทันตามเนื้อหา ตัวชีวิตตามหลักสูตรแกนกลาง” นอกจากนี้ครู Z ก็ยังพยายามนำนักเรียนเข้าแข่งขันกิจกรรมทักษะต่าง ๆ อยู่เสมอ “อยากพานักเรียนไปเปิดโลก หาประสบการณ์ข้างนอก เราให้แต่ละคอยหาเวทีให้เด็ก แต่ก็ต้องออกเงินเอง เวลาทำอุปกรณ์แข่ง ค่าขนม ค่าอื่น ๆ ที่มันเบิกจากโรงเรียนไม่ได้ ก็ครูนี้แหละที่ต้องดูแลเค้า บางทีใกล้แข่ง ก็ต้องขอเวลานักเรียนมาซ้อมกับเรา ครูบางคนก็ไม่เข้าใจ ไม่อนุญาตให้นักเรียนมาซ้อมหรือไม่ก็เช็คเวลาเรียนให้นักเรียนก็มี อาจมีขุนเคืองใจกันบ้าง แต่เราก็ต้องไปอธิบายจนครูเค้าเข้าใจแหละ ไหน ๆ ก็มาขนาดนี้แล้ว”

ผลการวิจัยที่มาจากประสบการณ์ของครู Y และครู Z นั้น แสดงให้เห็นว่า ครูกลุ่มนี้ได้ยึดหลักสูตรแกนกลางและหนังสือที่ออกมาจากกระทรวง (ส่วนกลาง) โดยไม่ได้เรียนรู้เพิ่มเติมจากแหล่งสารสนเทศหรือดูตัวอย่างการสอนและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูท่านอื่น โดยครูได้เข้าร่วมอบรม สร้างเครือข่ายการสอน การแข่งขันทักษะต่าง ๆ ตามนโยบายที่กำหนดมา แต่บางงานก็ต้องมีการลงทุนลงแรงส่วนตัวจึงจะเพียงพอต่อการเดินทางเข้าร่วมงานอบรมหรือกิจกรรมประกวดแข่งขันต่าง ๆ ในส่วนของการฝึกซ้อมนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม อาจมีการขอเวลาเรียนของครูท่านอื่น ซึ่งอาจกระทบต่อการสอนของครูท่านนั้น เกิดความไม่เข้าใจกันบ้างครั้ง ครูจึงต้องมีการจัดการเพื่อให้ความไม่เข้าใจกันเกิดการคลี่คลายไปได้ในที่สุด

4. ครูที่ขาดสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย

การเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญที่ครูจะถ่ายทอดความรู้ให้นักเรียนได้ ซึ่งจะต้องอาศัยสื่อและเทคโนโลยีทางการสอนที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพมาช่วยเสริมให้การเรียนการสอนเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ สังคมในเมืองมีสื่อและอุปกรณ์ที่ทันสมัยและเพียงพอ ทำให้การเรียนการสอนของครูในเมืองมีความพร้อม เช่น โพรเจกเตอร์ระบบอินเทอร์เนต แอปพลิเคชัน สมาร์ททีวี กระดานอัจฉริยะ ฯลฯ แต่ครูกลุ่มนี้ใช้สื่อที่ไม่ทันสมัยและขาดความพร้อม เช่น กระดาน ชอล์ก ไวท์บอร์ด และสื่อต่าง ๆ ยังมีความขาดแคลน มีสภาพที่เก่าและชำรุด นอกจากนี้ ครูยังเข้าถึงระบบสารสนเทศได้ยากและมีข้อจำกัดหลายช่องทาง ขาดความสะดวกและความคล่องตัวในการเข้าถึงอุปกรณ์และสื่อการสอน ทำให้ครูไม่มีสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย และขาดเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อที่จะเข้าเว็บไซต์ในการค้นหาค้นหาบทเรียนสำเร็จรูป วิดีโอคลิป แอนิเมชัน ฯลฯ ที่จะนำมาเป็นสื่อประกอบการสอน ทั้งยังมีแนวทางการจัดสรรทรัพยากรตามจำนวนของนักเรียนที่มาจากส่วนกลาง ทำให้เกิดความไม่เพียงพอต่อการจัดซื้อสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ส่งผลให้ครูไม่สามารถใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย ทันสมัยและเพียงพอต่อนักเรียนได้ ครูกลุ่มนี้จึงเกิดความรู้สึกว่าตนเองไม่ได้ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเหมือนครูที่อยู่ในเมือง ทำให้ตนขาดตัวช่วยในการเรียนการสอนให้มีความน่าสนใจและขาดสื่อที่จะช่วยให้นักเรียนได้เรียนอย่างมีความสุข

ทั้งนี้ข้อมูลของครู G และครู H ซึ่งยอมรับว่าตนเองนั้นเป็นครูบ้านนอกและมีประสบการณ์ในการสอนโรงเรียนที่อยู่ในท้องถิ่นชนบท มีความไม่สะดวกสบายหลายอย่างตลอดเวลาที่ทำการเรียนการสอนในโรงเรียนแห่งนี้ โดยเฉพาะในเรื่องของงบประมาณที่จะนำมาจัดซื้ออุปกรณ์หรือสื่อเทคโนโลยี ซึ่งครู G ได้กล่าวไว้ว่า “งบประมาณไม่เพียงพอ เราเป็นโรงเรียนเล็กได้รับการจัดสรรงบประมาณน้อยกว่าโรงเรียนใหญ่ ทำให้อุปกรณ์การสอน การทดลองไม่มี ไม่พร้อมมาก ๆ ครูเข้าไม่ถึงการใช้สื่อหรือเทคโนโลยี เพราะไม่มีงบมาจัดซื้อให้ ครูเราเงินเดือนน้อย ไม่มีเงินไปซื้ออุปกรณ์มาใช้สอนเอง ก็ใช้แต่กระดาน ไม่ก็อุปกรณ์หรือสื่อที่มีมานานแล้ว ไม่ค่อยสมบูรณ์มาก แต่บางทีถ้าเป็นพวกพืช ผักหรือวัสดุธรรมชาติที่เกี่ยวกับเรื่องที่สอน ก็ให้นักเรียนเอามาจากบ้านอยู่นะ เราก็แก้ปัญหาไป” เช่นเดียวกับครู H ที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับสื่อและเทคโนโลยีช่วยสอนนักเรียน จึงได้ใช้เงินส่วนตัวในการเชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อให้เข้าถึงสื่อต่าง ๆ ได้มากยิ่งขึ้น “รู่วางบไม่พอ แต่ก็ไม่รู้จะทำยังไง เพื่อให้มีอุปกรณ์การสอนที่พร้อมเหมือนโรงเรียนในเมืองบ้าง เราก็อยากได้ ไมค์ โพรเจกเตอร์ ทีวีจะได้มาสอนสะดวกๆ หน่อย ตอนนี้ก็ลงทุนซื้อเครื่องต่อสัญญาณเน็ตเอง เพราะต้องหาภาพ วิดีโอ ให้นักเรียนได้ดู”

ครูกลุ่มนี้ได้รับการจัดสรรเกี่ยวกับสื่อและเทคโนโลยีในการสอนอย่างจำกัด ทำให้มีสื่อที่ขาดแคลน มีความเก่า ไม่ทันสมัย เพราะสื่ออุปกรณ์มีราคาที่สูง ครูจึงพยายามที่จะใช้สื่ออุปกรณ์ที่อยู่รอบตัวในห้องเรียนมาประยุกต์ใช้ในการสอน ครูต้องลงทุนใช้เงินส่วนตัว เพื่อจัดทำอุปกรณ์ขึ้นเองและใช้ในการจัดซื้ออุปกรณ์หรือสื่อบางอย่าง เช่น เครื่องรับสัญญาณอินเทอร์เน็ตเพื่อเข้าถึงสัญญาณในการสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ และในกรณีสื่อเป็นวัสดุธรรมชาติที่ไม่มีค่าใช้จ่าย ครูมีการเตรียมเองและอาจขอความร่วมมือจากนักเรียนในการจัดหาสื่อ

5. ครูที่ต้องเจอความไม่พร้อมด้านการเรียนของนักเรียน

ความทันสมัยได้ให้ความสำคัญกับ “การมีการศึกษา” และในระบบการศึกษาต้องมีการชำระค่าบำรุงทรัพยากรทางการศึกษา ค่าชุดนักเรียน ค่าอาหาร ฯลฯ ครูกลุ่มนี้ต้องประสบกับสภาวะนักเรียนขาดแคลนทุนทรัพย์เป็นจำนวนมาก ทำให้นักเรียนต้องออกไปทำงานเลี้ยงตัวเอง การช่วยพ่อแม่ทำงาน ฯลฯ เพื่อให้ได้เงินมาใช้จ่ายในการศึกษา จนบางครั้งไม่มีเวลามาเรียนหรือขาดเรียนบ่อย ทำให้ครูต้องติดตามและหาวิธีการช่วยให้นักเรียนมาเข้าเรียนให้ได้ เพื่อให้มีวุฒิการศึกษา เพราะสถาบันหรือหน่วยงาน บริษัทต้องใช้วุฒิการศึกษา ทั้งนี้ สื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกประเทศ ให้ข้อมูลว่าในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นหรือการสมัครงานต้องมีวุฒิการศึกษา จึงเกิดเป็นสารสนเทศที่ส่งผลต่อครูและนักเรียนได้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษา มีผลทำ

ให้ครูต้องดูแลและติดตามนักเรียนในการเรียนให้จบตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ให้ได้ เพื่อให้ได้วุฒิการศึกษา ถึงแม้ว่านักเรียนจะมีปัญหาเรื่องทุนทรัพย์ก็ตาม นอกจากนี้ยังมีนโยบายจากส่วนกลางได้ให้แนวทางในการจัดการศึกษาไว้ว่า นักเรียนต้องได้รับการศึกษาภาคบังคับทุกคน ตลอดจนการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งในระบบการศึกษาจะมีเกณฑ์ในการประเมินผลการเรียน โดยนักเรียนต้องมีผลการประเมินออกมาในระบบเกรดตั้งแต่ 1-4 หรือผลการประเมินในรายกิจกรรมต้องเป็น ผ จึงจะถือว่าผ่าน ทั้งยังมีเรื่องค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของนักเรียนด้วย ทำให้ครูต้องดูแลนักเรียนให้มาเรียนและประเมินผลตามเกณฑ์ที่กำหนด

ดังผลการวิจัยจากประสบการณ์ในการสอนอยู่ในโรงเรียนท้องถิ่นชนบทของครู I และครู J ที่ต้องเจอกับนักเรียนและสภาพครอบครัวไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของทุนการศึกษา ซึ่งครู I ได้กล่าวว่า “นักเรียนส่วนใหญ่ก็อยู่ในท้องถิ่นในละแวกโรงเรียนนี้แหละ มีความไม่พร้อมเยอะ ทั้งเงิน ครอบครัว นักเรียนเค้าเลยต้องหยุดเรียนไปทำงานบ้าง แต่เราก็พยายามติดตามเค้านะ จะได้มาเรียนให้จบ ได้มีวุฒิไปใช้ต่อ ส่วนตัวครูก็พยายามหาทุนจากโรงเรียนหรือผู้ใหญ่ใจดีให้บ้าง บางทีครูก็เอาเงินครูนี้แหละช่วยจ่ายให้เค้านะ ก็ดีกว่าไม่ทำอะไรเลย เวลาไปติดตามเค้า เราก็เอารถส่วนตัวไป ออกค่าน้ำมันเองนะ บางทีก็ต้องโทรติดตามทั้งผู้ปกครองและนักเรียน” ทั้งยังมีครู J ที่ให้ข้อมูลว่า “สังคมพื้นที่เป็นแนวเกษตร พ่อแม่รับจ้างทำงาน ทั้งที่อยู่แถวบ้าน บางคนก็ไปทำในเมือง นักเรียนส่วนใหญ่จะไม่เหมือนในเมืองที่ครอบครัวพร้อมในเรื่องของเงินที่จะมาใช้จ่ายในการเรียนและเป็นสังคมแห่งการศึกษามากกว่า นักเรียนบางคนอยู่กับตายาย บางคนก็ต้องทำงานเลี้ยงตัวเอง ทำงานกลางคืนก็มีนะ จะเอาเวลาที่ไหนมาสนใจตรงนี้ เราเลยต้องดูแลเค้าให้มาก บางทีก็เอาเงินตัวเองให้ หาทุนให้เค้า จะได้มาเรียนให้จบพร้อมเพื่อนนักเรียนได้เอาวุฒิไปสมัครเรียนต่อ ไม่ก็เอาวุฒิไปใช้สมัครงานได้”

ครูกลุ่มนี้มีการติดตามนักเรียนที่ขาดความพร้อมในการเรียน โดยเฉพาะปัญหาในเรื่องของการไม่มีเงินเรียน ซึ่งต้องไปทำงานหาเงินด้วยตนเอง หรือการไปทำงานช่วยครอบครัว เพื่อให้นักเรียนได้เข้าเรียนและสามารถเรียนจบขั้นตามทันทันนโยบายส่วนกลางกำหนด บางครั้งครูต้องลงทุนเดินทางโดยรถส่วนตัว (ค่าพาหนะ) ในช่วงหลังเลิกเรียนหรือพักเที่ยงไปตามนักเรียนและผู้ปกครองที่บ้าน รวมทั้งครูมีการจัดหาทุนการศึกษาให้นักเรียนจากแหล่งทุนต่าง ๆ หรือแม้กระทั่งการใช้งบส่วนตัวของครูในการช่วยเหลือนักเรียนซึ่งก็ได้ไม่ครบและไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียนที่ขาดแคลน

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

1. สรุปผลการศึกษา

จากผลการวิจัยข้างต้น ทำให้เห็นถึงผลของวาทกรรมการพัฒนากระแสหลักที่มีอิทธิพลต่อวิถีคิดและวิถีชีวิตของครูที่อยู่ในท้องถิ่นชนบท ส่งผลให้เกิดการตีตราตัวเองเมื่อครูรู้สึกที่ไม่สามารถตอบสนองต่อค่านิยมที่วาทกรรมการพัฒนากระแสหลักกำหนดไว้ได้แก่ การทำให้เกิดความทันสมัย โลกาภิวัตน์ และการรวมศูนย์อำนาจ สามารถสรุปความหมายการตีตราตัวเองของครูในท้องถิ่นชนบทที่เป็นผลผลิตจากวาทกรรมการพัฒนากระแสหลัก ดัง Table 1

Table 1 Research Data Conclusion

Meaning	Modernization	Globalization	Centralization	Summarize of Meaning Interpreted from Mainstream Development Discourse
1. Teachers residing far from developed urban areas	Modern society views urban areas as developed and convenient places to live, making teachers feel distant from developed urban areas.	Economic and social data are presented for urban-like developed schools, making teachers in rural and remote schools feel that there are disparities between teaching areas.	Directives on teachers' duties issued by central authorities require teachers to comply with and understand the assignment of teaching areas.	Teachers must endure teaching in remote areas far from developed cities under directives from central agencies. They have to stay in inconvenient areas, leading to expenses or loans for purchasing necessities.

Table 1 Research Data Conclusion (cont.)

Meaning	Modernization	Globalization	Centralization	Summarize of Meaning Interpreted from Mainstream Development Discourse
2. Teachers being heavily involved in community work beyond school work duties	Modern society turns teachers into educated individuals with knowledge and skills. Teachers are required to perform other tasks aside from teaching, and community members respect them, thus allowing teachers to consistently contribute to the community.	Teachers' work both within and outside of schools has been widely disseminated through various channels. This enables teachers to understand work strategies. However, in remote areas, teachers are expected to be relied upon by both the school and the community.	Central and local agencies have established regulations and professional standards that must be adhered to.	Teachers are guided in their work by directives from central agencies, requiring them to assist schools and communities. Therefore, teachers may not be able to fully focus on teaching in the classroom.
3. Teachers being hesitant to think outside the box with regard to the curriculum framework	Teachers use curriculum and textbooks provided by central authorities, which have clear plans. Teaching should align with the objectives specified in the curriculum.	Information on curriculum and books from central authorities are certified, easy to use, and incur no additional costs. Therefore, teachers use information solely from central sources.	The curriculum and books from central authorities are certified by the ministry, with qualified individuals and academics involved in their preparation; hence, these books and curriculum are trustworthy.	Teachers adhere to the curriculum and books provided by central authorities without facilitating additional learning from other information sources, and they undergo training and participate in competitions according to established policies.
4. Teachers lacking modern media and technology	In urban society, there are modern and sufficient media and equipment, enabling teachers in cities to have access to up-to-date media and technology.	The information system is difficult to access, and it lacks convenience and flexibility, which prevents teachers from having access to modern media and technology.	Allocation of educational resources is limited, resulting in the inability to use diverse, modern, and sufficient teaching materials.	Teachers receive a limited allocation of educational resources, resulting in a shortage of materials and materials that are old-fashioned and not up-to-date.
5. Teachers facing student learning readiness issues	The emphasis on modernity means that the education system prioritizes 'education attainment,' which incurs costs for students, causing teachers to deal with many students who lack financial resources.	Both domestic and international media provide information stating that in further education or job applications, educational qualifications are required, highlighting the importance of educational attainment.	Policies from central authorities mandate that all students must receive compulsory education or basic education, and their academic performance is assessed based on specified criteria used to determine passing.	Teachers monitor students who are not ready for learning, especially those facing issues related to lack of financial resources to pay tuition fees.

2. อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการวิจัยนี้ได้นำเสนอข้อมูลการวิเคราะห์ว่าทหกรรมเกี่ยวกับประสบการณ์และการให้ความหมายจากการตีตราตัวเองของครูบ้านนอกที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนพื้นที่ท้องถิ่นชนบท พบว่า ครูบ้านนอก เป็นผลมาจากแนวคิดของวาทกรรมการพัฒนา

กระแสหลักในการทำให้เกิดความทันสมัย แบบชาติตะวันตก ที่มุ่งเน้นในเรื่องของความทันสมัยของวิถีชีวิตความเป็นอยู่ การเพิ่มผลผลิตและการแข่งขันทางเศรษฐกิจ สังคม โดยมีโลกาภิวัตน์ เป็นแนวคิดที่ทำหน้าที่เชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศผ่านเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพทั่วทุกมุมโลก เกิดแนวคิดการรวมศูนย์อำนาจ ที่มีหลักการบริหารจัดการ วางแนวทางการปฏิบัติงานจากส่วนกลางขยายไปยังพื้นที่อื่น โดยผลผลิตจากวาทกรรมการพัฒนากระแสหลักดังกล่าว ได้สร้างภาคปฏิบัติทางวาทกรรม (Amadi, 2022; Gautam, 2024) ต่อครูกลุ่มนี้ให้กลายเป็นครูที่อยู่ห่างไกลเมืองและความเจริญ ขาดความทันสมัยในการใช้ชีวิตและการเรียนการสอน ทั้งยังทำให้คนในสังคมมองว่ามีความแตกต่างจากครูที่อยู่ในเมือง จนเกิดการสร้างความเป็นอื่น กลายเป็นความด้อยค่า และก่อให้เกิดภาพตัวแทนของการไม่พัฒนาของครูบ้านนอกที่สอนในพื้นที่ท้องถิ่นชนบทมาโดยตลอด ซึ่ง Jiemwittayanukul (2016) ที่ได้วิเคราะห์วาทกรรมว่าด้วยการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองของไทย พบว่า วาทกรรมอุดมการณ์ประชาธิปไตยได้ทำให้เกิดเอกลักษณ์ ความหมายและอำนาจ สามารถตรึงสิ่งที่สร้างขึ้นให้ดำรงอยู่และเป็นที่ยอมรับของสังคมในวงกว้าง จึงทำให้วาทกรรมชุดนี้กลายเป็นวาทกรรมหลัก ทำหน้าที่ปิดกั้นไม่ให้วาทกรรมชุดอื่นเข้ามามีบทบาทในสังคมและความรุนแรงของวาทกรรมชุดนี้ทำให้เกิดการแสดงออกในรูปของภาคปฏิบัติทางวาทกรรม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าวาทกรรมเป็นสิ่งที่ทำให้คนในสังคมรับรู้ เข้าใจในแบบแผนเดียวกัน จนนำไปสู่ภาคปฏิบัติทางวาทกรรม ที่ทำให้มองเห็นข้อมูลหรือประเด็นนั้นเพียงด้านเดียว จึงทำให้ข้อมูลหรือประเด็นอีกด้านเกิดการปิดกั้น ซ่อนเร้น จนเกิดการเบียดขับจากสังคมและมองว่าแปลกแยก มีความเป็นอื่นแตกต่างจากข้อมูลทั่วไป ดังนั้น แนวคิด เรื่องอำนาจ/ความรู้ ที่สามารถมีพลัง จนกลายเป็นวาทกรรมที่เกิดขึ้นในสังคมทำให้คนยึดติดกับหลักการ แนวทางหรือข้อมูลที่มีการให้ไว้จากสถาบันต่าง ๆ วาทกรรมจึงเปรียบเสมือนพื้นผิวที่สามารถมองเห็นผลของอำนาจ/ความรู้ที่เกิดขึ้นในสังคมได้ (Foucault, 2007 as cited in Dušan & Marinkovic, 2023) และผลการวิจัยของ Fivetes & Nuntachantoon (2020) ได้นำเสนอภาพตัวแทนการตอบสนองของชาวชนบทต่อวาทกรรมการพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างความทันสมัยที่นำเสนอในเพลงลูกทุ่งว่า สถานะของครูในสังคมชนบทไม่ดี การทำงานหรือความรู้สึกรู้สึกของการทำงานของครูผู้ซึ่งเป็นบุคลากรทางการศึกษาในชนบท มีปัญหาการพัฒนาการศึกษาที่ไม่จริงจัง ไม่ให้ปัจจัยที่จำเป็นต่อระบบการศึกษา ครูขาดแรงจูงใจในการทำงาน ทั้งยังมีภาพตัวแทนของครูที่ต้องเป็นผู้เสียสละในการทำงานเกินหน้าที่ จนต้องเสียสละชีวิตส่วนตัว ส่งผลให้ครูขาดขวัญกำลังใจและขาดประสิทธิภาพในการทำงาน ทั้งนี้ ผลจากวาทกรรมการพัฒนากระแสหลัก ทำให้ครูบ้านนอกเกิดความรู้สึกและให้ความหมายการตีตราตัวเองว่าเป็นบุคคลที่อยู่ในพื้นที่ที่ไม่เจริญ ไม่มีความสะดวกสบายเหมือนพื้นที่ในเมืองที่เจริญ มีความขาดแคลนปัจจัยและทรัพยากรทางการศึกษาที่จะนำมาใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้มีความทันสมัย ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าถึงได้ยากและมีข้อจำกัด แต่ครูกลุ่มนี้มีการเสียสละแรงกายแรงใจ ลงทุนใช้เงินส่วนตัวในการจัดซื้อสื่อหรือการประยุกต์ใช้สื่อที่มีอยู่ ทั้งนี้ยังต้องมีการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับที่มาจากส่วนกลาง ครูกลุ่มนี้ต้องอดทนต่อความไม่เจริญหรือสะดวกสบายของพื้นที่ รวมถึงการเสียสละเวลาส่วนตัวในการทำหน้าที่งานพิเศษนอกเหนือจากการสอนในการช่วยเหลืองานของโรงเรียนและชุมชนอยู่บ่อยครั้ง ทั้งยังมีการติดตามนักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์โดยการใช้เวลาว่างจากการทำงานหรือการใช้รถส่วนตัวในการติดตามให้นักเรียนมาเข้าเรียนในระบบตามเกณฑ์จากส่วนกลาง เพื่อให้ได้เรียนจบตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ อีกทั้ง Jatuporn (2021) ได้ศึกษาวาทกรรมความเป็นครูไทยในวัฒนธรรมป๊อปร่วมสมัย พบว่าภาพตัวแทนครู 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) ความเป็นครูในอุดมคติ การเป็นครูผู้เป็นที่รักและยกย่องเทิดทูนของนักเรียน รวมทั้งบุคคลอื่น ๆ ในสังคม 2) การต่อรองกับความ เป็นครูในอุดมคติ การเป็นครูนักสู้ และ 3) ความเป็นครูนอกอุดมคติ ครูที่ไม่ได้เป็นไปตามอุดมคติ ภาพตัวแทนนี้ถูกนำเสนอให้เห็นว่า ไม่ใช่ครูทุกคนที่จะเป็นไปตามความคาดหวังของสังคม ครูอาจมีเหตุผลและความจำเป็นส่วนตัวจึงไม่สามารถปฏิบัติตามหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ การมีจุดยืนหรือแนวคิดเชิงอุดมการณ์ความเป็นครูที่ต่างไปจากกรอบที่สังคมคาดหวัง ซึ่งวาทกรรมความเป็นครูไทยในวัฒนธรรมป๊อปร่วมสมัยได้มีอิทธิพลต่อวงการวิชาชีพครู การครูศึกษาและการฝึกหัดครู รวมถึงวงการการศึกษาในสังคมไทยในภาพรวม ตลอดจนภาคปฏิบัติการจริงของวงการวิชาชีพครู การครูศึกษาและการฝึกหัดครู

รวมถึงวาทกรรมการพัฒนากระแสหลักในสังคมไทยก็มีส่วนสำคัญในการสร้างภาพแทนของความเป็น “ครูบ้านนอก” ที่ปรากฏทั้งในภาพยนตร์ บทเพลง หนังสือ โทรทัศน์ วิทยุ ฯลฯ ตามกระแสป๊อปปูลาร์คัลเจอร์ (popular culture) หรือวัฒนธรรมประชานิยมที่เกิดขึ้นในสังคมอย่างต่อเนื่องทำการผลิตซ้ำ (reproduction) ให้เกิดภาพแทนลักษณะครูบ้านนอก โดยเล่าเรื่องราวของครูที่ปฏิบัติการสอนนักเรียนในท้องถิ่นชนบทที่ต้องเผชิญกับความไม่พร้อมในพื้นที่ แต่ต้องปรับตัวและสอนตามสภาพที่เป็นอยู่ให้นักเรียนมีความรู้ได้เท่าเทียมเกณฑ์จากส่วนกลางที่กำหนดไว้ เช่น การแข่งขันทักษะทางวิชาการ การทดสอบหรือประเมินผลในระดับชาติ (Teppharak, 2017; Chantapisit, 2020; Sena & Chermanchonlamark, 2021; Prasertpittoon & Zupasit, 2023) แทนที่

จะเน้นถึงการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และการใช้ชีวิตในบริบทของตนเองให้ได้ ผลจากการนำเสนอที่เกิดขึ้นที่ผลิตซ้ำในสังคมโดยมีอำนาจ/ความรู้ ว่าทศวรรษการพัฒนากระแสหลักอยู่เบื้องหลัง ส่งผลให้ครูที่ปฏิบัติการสอนในท้องถิ่นชนบทที่ตราตัวเองเกิดความรู้สึกถึงความแตกต่าง แปลกแยก จากสังคมที่เน้นการพัฒนาให้เกิดความทันสมัย ที่ทำให้ทุกคนในสังคมมองว่าเป็นความปกติ จนกลายเป็นประสบการณ์ที่ทำให้ครูกลุ่มนี้รู้สึกว่ตนเองนั้นเป็น “ครูบ้านนอก” (Corrigan & Watson, 2002 as cited in Zay Hta et al., 2023; Culea, 2014 as cited in Liengsuk, 2021)

ข้อเสนอแนะการศึกษา

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ ควรนำผลการวิจัยไปใช้วิธีวิจัยการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (participatory action research) เพื่อสร้างความตระหนัก ความร่วมมือร่วมใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และเกิดแนวทางหรือกระบวนการการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในท้องถิ่นชนบทให้เท่าเทียมกับครูที่อยู่ในเมือง
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงการสร้างนโยบายพัฒนาครูในท้องถิ่นชนบท คือ การสร้างเครือข่ายสนับสนุนระหว่างครูในท้องถิ่นชนบทและครูในเมือง ช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน การสนับสนุนทางวิชาการและกำลังใจจากเพื่อนร่วมวิชาชีพที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อส่งเสริมและแลกเปลี่ยนทรัพยากรให้มีความพร้อม รวมถึงการส่งเสริมการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของนักเรียนในพื้นที่ท้องถิ่นชนบท โดยการออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่นชนบท จะช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจและความสนใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น เป็นต้น

References

- Amadi, L. (2022). Beyond Mainstream Development: The Moral Economy Alternative. *Forum for Development Studies*, 50(1), 1-32.
- Andoh-Arthur, J. (2019). Gatekeepers in Qualitative Research. In P. Atkinson, S. et al. (Eds.), *SAGE Research Methods Foundations*, (pp. 4377-4391), London: SAGE Publications Ltd.
- Bililies, T. (2016). *Centralization Versus Decentralization: What's Right For You?*. Retrieved 15 June 2024, from https://www.alixpartners.com/media/17046/ap_centralization_versus_decentralization_apr_2016.pdf
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using Thematic Analysis in Psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3, 77-101.
- Chantapisit, T. (2020). *Discourses of Thai Teacher-Ness in Teacher Ceremonial Songs in Teacher Education Institutions*. Master Thesis, M.A. in Learning Sciences and Educational Innovation, Thammasat University, Thailand. (In Thai)
- Charoensin-o-larn, C. (2017). *Development Discourse: Power Knowledge Truth Identity and Otherness*. Bangkok: Vibhasazine. (In Thai)
- Cohen, L., & Manion, L. (1994). *Research Methods in Education*. 4th ed. New York: Routledge.
- Dechawatsinsirind, N., & Noklang, S. (2023). Stigmatized Student's Cognitive Domain Behaviors Through Effective Domain Behaviors Assessment in Thai Formal Education. *The Journal of Research and Academics*, 6(5), 255-268. (In Thai)
- Denzin, N. (2006). *Sociological Method: A sourcebook*. 5th ed. New Brunswick: Aldine Transaction.
- Dušan, R., & Marinkovic, D. (2023). The Foucault Effect in The Sociology of Knowledge. *Philosophy and Society*, 31(1), 153-169.
- Ek-lem, B. (2021). Post Development Thinking: Path of Development in the Post Development Era. *School of Administrative Studies Academic Journal*, 4(1), 159-180. (In Thai)
- Fivetes, W., & Nuntachantoon, S. (2020). Representation of Rural People's Responses to Discourse of Education

- Development for Modernization through Thai Country Songs. *Nakhon Lampang Buddhist Colleges Journal*, 9(3), 86-105. (In Thai)
- Foucault, M. (1970). The Order of Discourse. In R. Young (Ed.), *Untying the text: A post-structuralist reader*, (pp.48-78), Boston: Routledge.
- Foucault, M. (1972). *The Archaeology of Knowledge; and the Discourse on Language*. Sheridan, A. (trans.). New York: Pantheon Books.
- Gautam, B. (2024). Critiques of Development using Foucault's Discourse and Power Theory. *Journey for Sustainable Development and Peace Journal*, 2(1), 82-94.
- Goffman, E. (1963). *Stigma: notes on the management of spoiled identity*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Jatuporn, O. (2021). *The Study of Thai Teacher-Ness Discourse in The Contemporary Popular Culture*. Chiang Mai: Department of Educational Foundation and Development, Chiang Mai University. (In Thai)
- Jiemwittayanukul, E. (2016). Discourse Analysis of Civic Education in Thailand. *Journal of Education Studies*, 44(3), 341-355. (In Thai)
- Khongsanthia, C. (2017). *Theory and Principle of Social Development*. Udon Thani: Faculty of Humanities and Social Sciences, Udon Thani Rajabhat University. (In Thai)
- Liengsuk, P. (2021). *Textual Analysis of Otherness in Characters from Finding Nemo and Finding Dory*. Master Thesis, M.A. in Communication Arts, Chulalongkorn University, Thailand. (In Thai)
- Luangprapat, W. (2020). Centralization, Decentralization and Public Administration in Thailand: Conceptual Review, Debating Issues and Implications for Reform. *King Prajadhipok's Institute Journal*, 13(1), 98-124. (In Thai)
- Osborne, N., & Grant-Smith, D. (2021). In-Depth Interviewing. In B. Scott (Ed.), *Methods in Urban Analysis*, (pp. 105-125), Singapore: Springer.
- Phothisita, C. (2021). *Science and Art of Qualitative Research*. 9th ed. Bangkok: Amarin Printing & Publishing Public (Company Limited). (In Thai)
- Pinthapataya, S. (2021). Interviews for Qualitative Research. *Journal of Business and Industrial Development*, 1(3), 1-3. (In Thai)
- Prasertpitoon, C., & Zupasit, N. (2023). Pop Culture and Top Online Issues in December 2022. *Thai Media Fund Journal*, 2(1), 42-65. (In Thai)
- Puanghut, C. (2016). Global Studies, Globalization and Global Citizenship. *Journal of Social Sciences and Humanities Research in Asia*, 22(1), 1-60. (In Thai)
- Royal Institute. (2013). *Royal Institute Dictionary 2011*. Bangkok: Nanmeebooks. (In Thai)
- Sattayanurak, A. (2013). *Changes in Thai "Rural" Society: Democracy on the Move*. Bangkok: The Thailand Research Fund. (In Thai)
- Sena, P., & Chermanchonlamark, C. (2021). Narrative and Reflection on Society in Thai Films to be Nominated for an Oscar Awards of the Year 2010 - 2019. *Journal of Communication Arts Review*, 25(1), 110-128. (In Thai)
- Shaheen, M., Pradhan, S., & Ranajee, R. (2019). Sampling in Qualitative Research. In M. Gupta, M. Shaheen, & P. K. Reddy, (Eds.). *Qualitative Techniques for Workplace Data Analysis*, (pp.25-51), USA: GI Global.
- Suwan, M. (2006). Rural Areas and Poverty Problem: Human Ecological Perspective. *The Journal of the Royal Institute of Thailand*, 31(4), 1137-1149. (In Thai)
- Sresunt, S. (2020). *Bot Samruat Wathakam Chonnabot Lae Bannok Nai KhwamPen Thai*. [On Countryside]. Bangkok: Sommadhi. (In Thai)

- Teppharak, K. (2017). Power of Characters in Thai Drama. *Research and Development Journal Suan Sunandha Rajabhat University*, 9(1), 93-104. (In Thai)
- Thaveesri, K. (2019). Factors Affecting Stigma Women with Disabilities in Political Participation. *Social Sciences Academic Journal*, (31)2, 57-78. (In Thai)
- Traimongkolkul, P., & Chatraphorn, S. (2012). *Research Design*. 7th ed. Bangkok: Kasetsart University press. (In Thai)
- Zay Hta, M., & Others. (2023). A Systematic Review on the Cultural Factors Associated with Stigma During Pandemics. *Current Psychology*, 43, 12938-12969.